

ונקודת הענין – שבמעמד ומצב של אור וגילוי, שהעבודה היא באופן של עלי' תמידית, לא ניכר (כ"כ) החידוש שבעבודת האדם בכח עצמו, שהרי יתכן שעבודתו באופן של עלי' תמידית אינה אלא מפני שנמצא במעמד ומצב של אור וגילוי, ולא ידוע איך תהי' עבודתו במעמד ומצב של העדר האור והגילוי; אבל לאחרי שיש מעמד ומצב של ירידה, עד לתכלית הירידה שאין למטה ממנה, ואעפ"כ, אינו מתפעל מזה ועובד עבודתו בכל התוקף, אזי מתגלה החידוש שבעבודת האדם בכח עצמו⁵⁶, ועד שעבודתו היא באופן של קביעות ונצחיות (בכל זמן ובכל מצב).

ח. עפ"ז מובן גם בנוגע לשבת חזון – שבשבת השלישית מ"תלתא דפורענותא" (השבת שלפני תשעה באב, זמן החורבן) "מראין לכאו"א המקדש דלעתיד":

כוונת הירידה דהחורבן בשביל העלי' שתהי' בהמקדש דלעתיד, היא בשביל מעלת החידוש בביהמ"ק (ע"י החידוש בעבודתם של ישראל שאליהם נאמר⁵⁷ "ועשו לי מקדש"⁵⁸) – בית מקדש דחדש.

וכיון שהצורך בבניית ביהמ"ק חדש מכריח ההפסק דחורבן ביהמ"ק הקודם, הרי, לא זו בלבד שהחורבן אינו סתירה להבנין, אלא יתירה מזה, החורבן הוא התחלת הבנין החדש⁵⁹.

והטעם שענין זה מתגלה בשבת חזון (ולא בתשעה באב) – יש לומר⁶⁰, שביום השבת מודגש ביטול הכמות (חיצוניות) לגבי האיכות (פנימיות) – שהכמות דריבוי כל הנבראים שבעולם ("מה רבו מעשיך ה'")⁶¹ שנבראו בששת ימי המעשה בטלה (כשרגא בטיהרא) לגבי תכלית ומטרת הבריאה (איכות) – עבודת האדם (שנברא בסוף מעשה בראשית) לפעול עילוי ושלמות בהבריאה כולה, "ויכולו השמים והארץ וכל צבאם"⁶², ולכן, ביום השבת מודגש יותר שהחורבן הו"ע חיצוני שבטל לגבי הפנימיות, הכוונה והתכלית – התחלת בנין דחדש⁶³ (ועד"ז בנוגע לכללות הענין ד"תלתא דפורענותא" – שה"פורענות" היא התחלת הגילוי הכי נעלה ד"אתפריעו"⁶⁴ . . כל נהורין"⁶⁵).

ט. וע"פ האמור שע"י החידוש שלאחרי ההפסק נעשה עילוי גדול יותר, מובן, שלאחרי ההפסק דהחורבן נעשה ביהמ"ק חדש באופן נעלה יותר:

כתיב⁶⁶ "גדול יהי' כבוד הבית הזה האחרון מן הראשון", ודרשו חז"ל⁶⁷ שקאי על בית שני שהי' גדול מבית ראשון "בבנין" (שהי' גובהו מאה אמות) ו"בשנים" (בית ראשון עמד ד' מאות ועשר שנים ובית שני ד' מאות ועשרים). והסברה בזה – ע"פ האמור – שבנין ביהמ"ק דחדש (לאחרי ההפסק דחורבן ביהמ"ק שלפניו) הוא נעלה יותר⁶⁸.

62 בראשית ב, א. וראה אה"ת עה"פ.

63 ולהעיר, שגם ענין החידוש מודגש ביום השבת – כידוע שביום השבת נעשית העלי' לבחי' שלמעלה מהזמן, ועי"ז נתחדש כללות ענין הזמן, שלכן, לאחרי יום השבת מתחיל עוה"פ יום ראשון (לקו"ת שה"ש כה, א. ובכ"מ).

64 ולהעיר מהשייכות המיוחדת לשבת השלישית ד"תלתא דפורענותא" – שבה קורין "אלה הדברים", התחלת ספר חמישי, "החמישית לפרעה". ובקביעות שנה זו (שת"ב חל ביום השלישי שהוכפל בו כי טוב) ה"ה גם השבת הראשונה בחודש החמישי (משא"כ כשת"ב חל ביום השבת או ביום הראשון), וערב שבת ("מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת") חל ביום החמישי דחודש החמישי* (משא"כ כשת"ב חל ביום חמישי).

65 זח"א רי, א.

66 חגי ב, ט.

67 ב"ב ג, סע"א ואילך ובפרש"י – הובא בפרש"י עה"פ.

68 ולהעיר, שבסוף זמן בית שני גופא ניתוסף חידוש – בנין הורדוס, כמארז"ל (סוכה נא, ב) "מי שלא ראה ביהמ"ק בבנינו לא ראה בנין מפואר מעולם . . זה בנין הורדוס".

56 ויש לומר, שבענין זה מודגש העילוי דספר דברים ("משנה תורה") לגבי ד' הספרים שלפניו – ש"משה מפי עצמו אמרן" (מגילה לא, ב), הדגשת מעלת עבודתם של ישראל בכח עצמם, לאחרי הקדמת הירידה דדור המדבר, שלאח"ז נאמר ספר דברים.

57 תרומה כה, ח.

58 מתחיל מעבודתם בעשיית המקדש הפרטי דכאו"א מישראל (בלבם פנימה, בכיתם ובסביבתם), כהמשך הכתוב "ושכנתי בתוכם", בתוכו לא נאמר אלא בתוכם, בתוך כאו"א (ראה אלשיך עה"פ. של"ה סט, א. ועוד).

59 ועי"ד שמצינו ש"אסור לסתור דבר מבית הכנסת אלא אם כן עושה על מנת לבנות" (רמ"א או"ח סו"ס קנב – ממרדכי פ"ד דמגילה), כי, סתירה זו היא בנין (ראה בארוכה לקו"ש חכ"ט ע' 21. וש"ג).

60 נוסף על השייכות דיום השבת לגאולה – "מזמור שיר ליום השבת (בו אומרו בתור שיר היום), ליום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים" (תמיד בסופה).

61 תהלים קד, כד.

* יום ההילולא של האריז"ל. שעל ידו התחיל הגילוי דפנימיות התורה ("מצוה לגלות זאת החכמה"). עד להגילוי באופן ד"יתפרנסון" ע"י תורת חסידות חב"ד. בחי' היחידה (חמישית) שבתורה.